

Den lärande hjärnan

TEXT Sophie Ternheim, Press- och marknadsansvarig Hjärnfonden
FOTO Lars Nybom

För 20 år sedan funderade professorn och visionären Lennart Widén på vad som skulle kunna göras åt bristen på resurser till hjärnforskningen. Han diskuterade med kollegor på Karolinska Institutet och framstående neuroforskare från övriga universitetsorter. Resultat blev bildandet av samlingsstiftelsen Hjärnfonden, med fokus på hela hjärnan och nervsystemet och med förre finansministern Kjell-Olof Feldt som första ordförande.

Hjärnfonden var och är fortfarande pionjär eftersom man vid starten 1994 var den första organisationen med fokus på hela hjärnan och nervsystemet. 22 år har gått och under dessa år har Hjärnfonden gjort allt för att främja svensk hjärnforskning och öka kunskapen om hjärnan. Hjärnfonden får inget statligt stöd. All verksamhet bedrivs med insamlade medel. Första året samlade Hjärnfonden in 290 000 kronor. Förra året nådde insamlingen närmare 100 miljoner kronor.

De forskare som får stöd i form av anslag och stipendium från Hjärnfonden representerar alla typer av hjärnforskning och finns i alla delar av Sverige. De har blivit bedömda av Hjärnfondens vetenskapliga nämnd bestående av 23 av Sveriges främsta forskare inom neurovetenskapen genom så kallad kollegial bedömning (peer review). Hjärnfondens vetenskapliga nämnd representerar de sex större medicinska fakulteterna runt om i landet och gör en egen, noggrann och sakkunnig, oberoende och kollegial granskning och bedömning av det forskningsprojekt som ansökan gäller.

Om hjärnforskningen

Hjärnforskningen har gjort enorma framsteg de senaste decennierna. Faktum är att hela 90 procent av vad vi vet om hjärnan har vi lärt oss de senaste 20 åren. Den tekniska innovationen har varit helt avgörande för att förstå hjärnan och hjärnrelaterad ohälsa. Nya fantastiska metoder att analysera gener, celler och hela vår egen aktiva hjärna på sätt som tidigare generationer bara kunnat drömma om, är nu möjligt. Nanoskop, optogenetik och nya avbildningstekniker för vår egen hjärna har gett forskarna viktiga verktyg. Forskningsframsteg som t ex nya rön vad gäller genetik, epigenetik, stamcells forskning och ökad förståelse kring nybildning av nervceller i hjärnan möjliggör nya metoder för behandling och diagnos.

Kunskapen om hjärnan

På Hjärnfondens hemsida, under rubriken ”Om hjärnan”, finns basinformation om hjärnans delar, hjärnans inre

Sophie Ternheim.

anatomi och hur nervceller och synapser fungerar. Det finns också filmer att ladda ned. I filmserien Livet sitter i hjärnan berättar några av Sveriges främsta forskare och läkare om hjärnans svindlande kapacitet, dess sjukdomar och mysterier. Filmerna innehåller unika scener tagna av den världsberömda fotografen Lennart Nilsson. Under fliken Barnhjärnan kan man följa ett barns utveckling från födseln till att barnet är ett år gammalt. Bamses Hjärnskola, är en illustration på hjärnan, som kan laddas ned som en PDF. Det finns också en del artiklar och intervjuer med forskare som rör dyslexi, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och andra hjärndiagnoser.

På www.minfullapotentia.se kan man ta del av goda skolexempel när det gäller bemötandet av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det är inte ovanligt att det finns 2-3 elever i varje klass som har en npf-diagnos. Och vi vet att många elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inte får den hjälp de behöver vilket leder till problem med skolgången. För att inspirera fler skolor att ta initiativ och göra en mer ”hjärnvänlig” skolmiljö har Hjärnfonden börjat med att samla några exempel på bra skolmiljöer och efterlyser fler att dela med sig av goda erfarenheter som har gjort skillnad.

Läs mer på www.hjarnfonden.se